

Гимназија “Патријарх Павле”
Београд

АНАЛИЗА КВАЛИТЕТА
ОБРАЗОВАЊА У
КОМБИНОВАНОМ И
ОНЛАЈН МОДЕЛУ НАСТАВЕ
ИЗ ПЕРСПЕКТИВЕ
УЧЕНИКА, НАСТАВНИКА И
РОДИТЕЉА

Новембар 2020.

ЦИЉ ИСТРАЖИВАЊА – ЗАШТО СМО СПРОВЕЛИ АНКЕТУ?

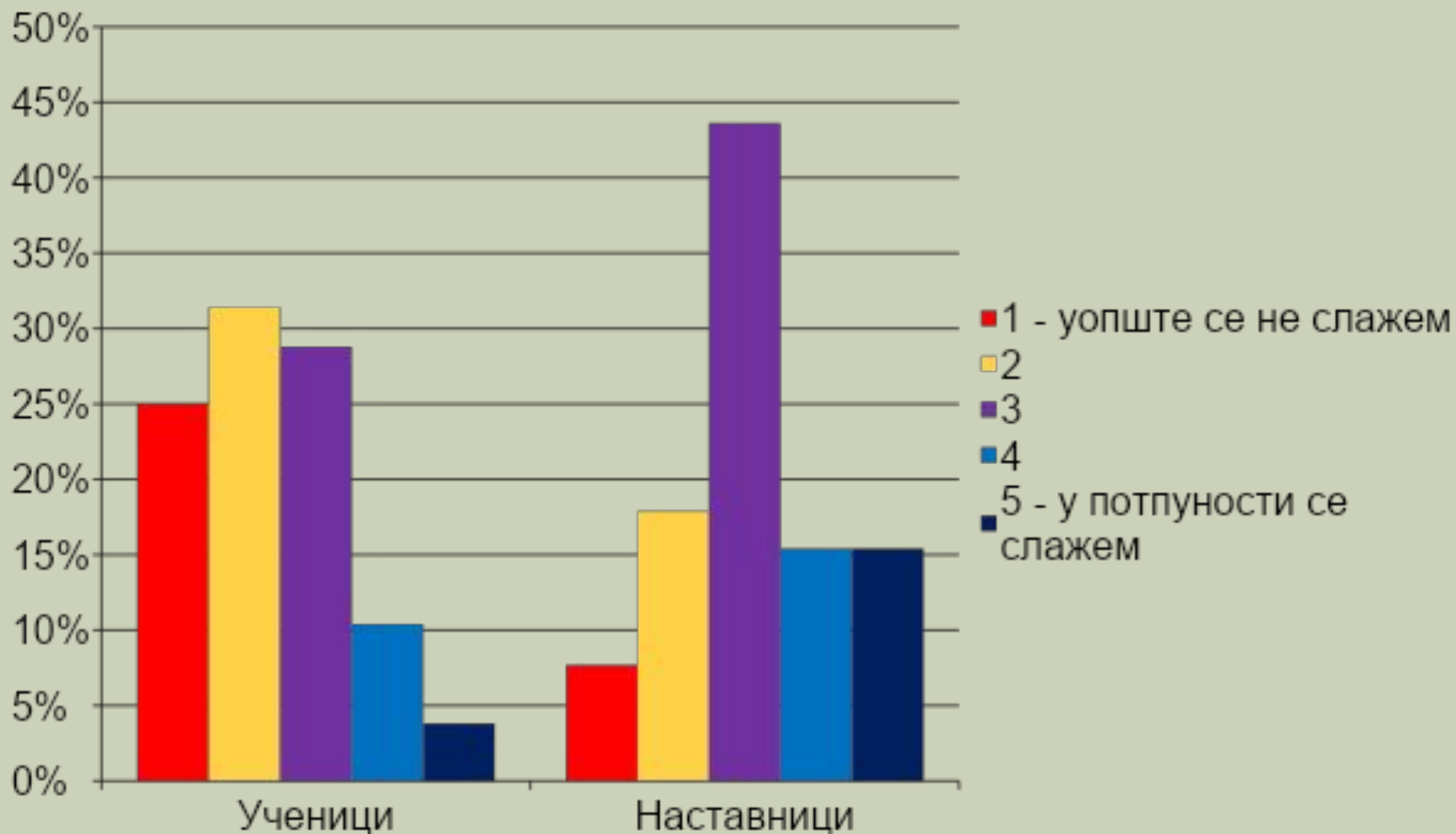
У ситуацији која је умногоме непредвидива, тешка и комплексна, хтели смо да истражимо шта су у оваквом моделу функционисања корисне праксе за наставнике и ученике, а шта су праксе које нам одмажу у процесу постизања већег квалитета образовања;

Основни циљ истраживања јесте **анализа тренутног стања** као основа за практичне кораке унапређивања квалитета наставе.

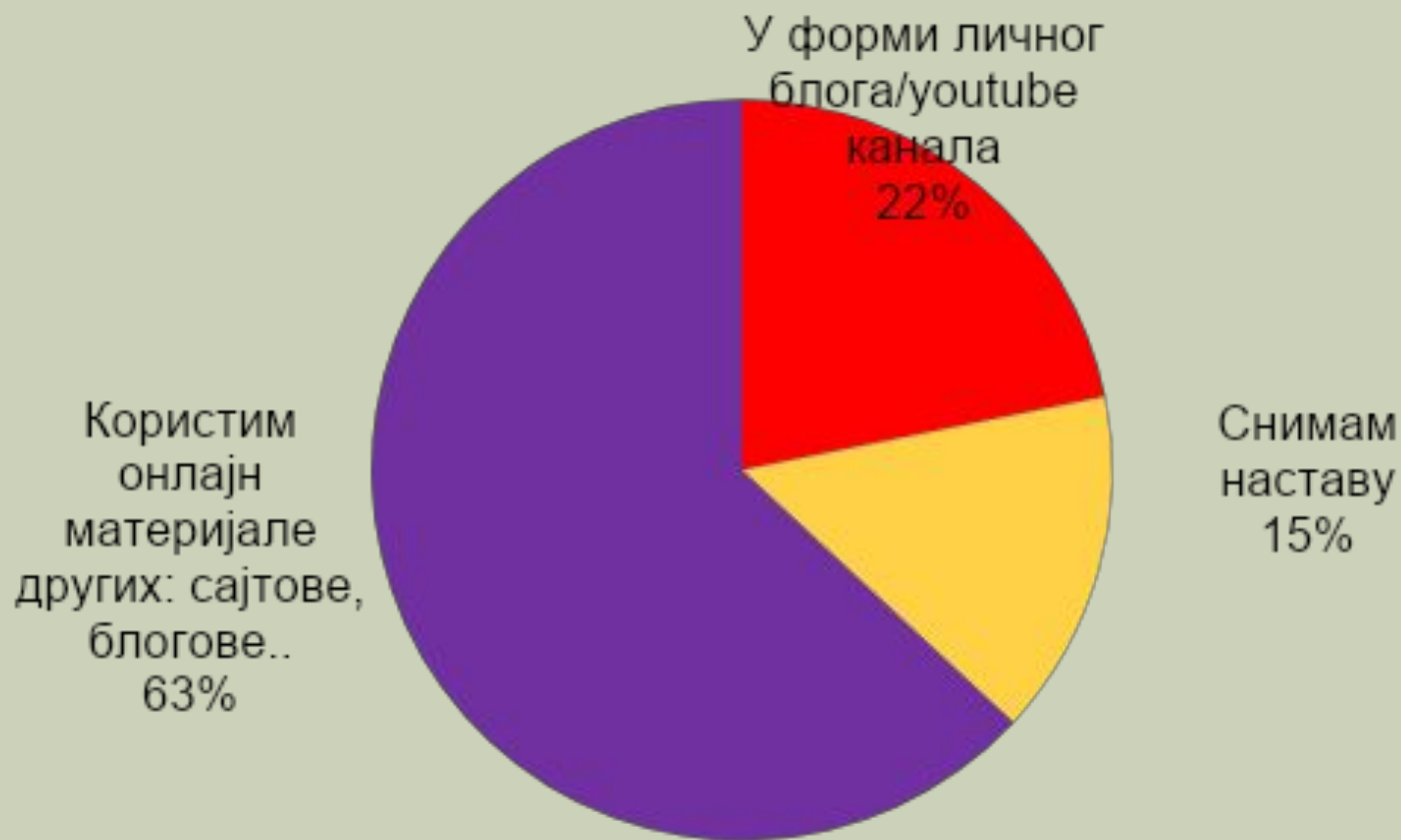
ИНДИКАТОРИ КВАЛИТЕТА ОБРАЗОВАЊА У УПИТНИКУ

- Кључни конструкт квалитет образовања евалуиран је кроз следеће индикаторе квалитета који су покривени питањима у анкети:
- Квалитет предавања/презентованих садржаја у настави;
- Активно присуство ученика на настави;
- Информисаност ученика;
- Квалитет провера знања;
- Квалитет комуникације ученика и наставника;

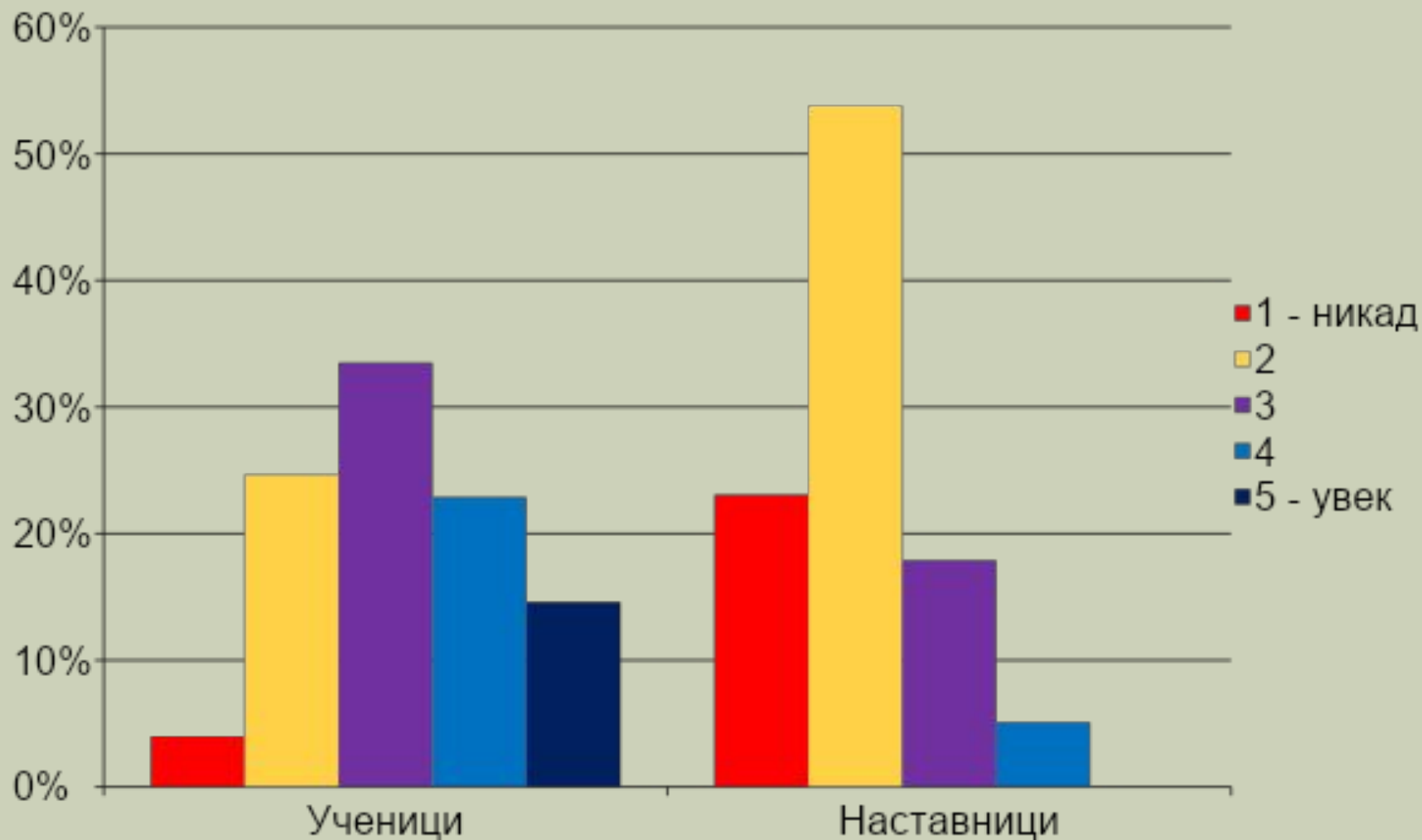
1. ИМАМ УТИСАК ДА ЈЕ ОВАКВА НАСТАВА ЗАДОВОЉАВАЈУЋЕГ КВАЛИТЕТА

НА КОЈИ НАЧИН ПРЕЗЕНТУЈЕТЕ НАСТАВНЕ САДРЖАЈЕ У ОНЛАЈН НАСТАВИ (НАСТАВНИЦИ)?

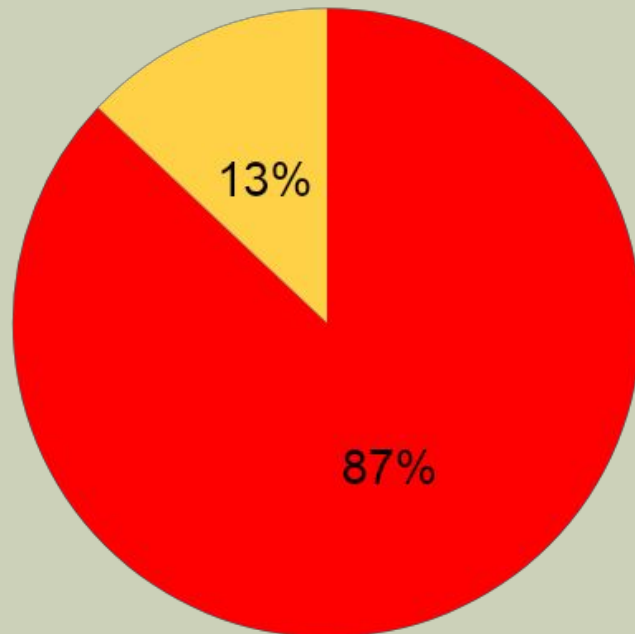
КОЛИКО ЧЕСТО СУ ЗА УПУТСТВА У ГУГЛ УЧИОНИЦИ ПОТРЕБНА ДОДАТНА ПОЈАШЊЕЊА УЧЕНИЦИМА?

ДА ЛИ ЈЕ ПРИСУСТВО У ТЕРМИНИМА ОНЛАЈН НАСТАВЕ ОБАВЕЗНО?

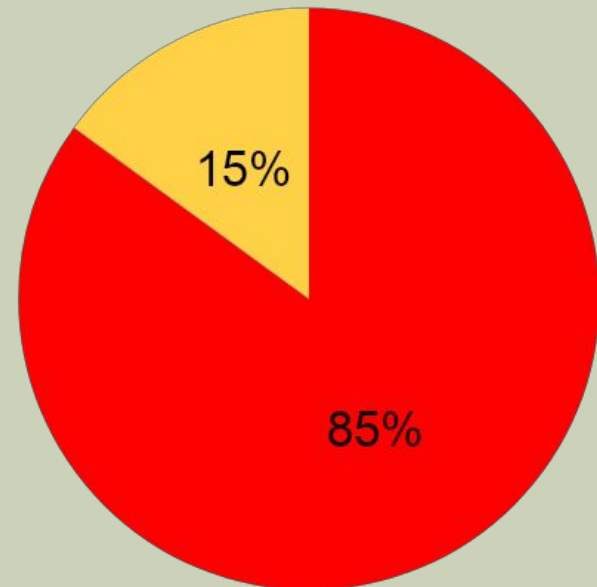
Ученици

- присуство онлајн часовима није обавезно
- обавезно је из појединих предмета

Наставници

- присуство онлајн часовима није обавезно
- присуство онлајн часовима је обавезно

УЧЕСТАЛОСТ ДОМАЋИХ ЗАДАТАКА ЈЕ:

Ученици

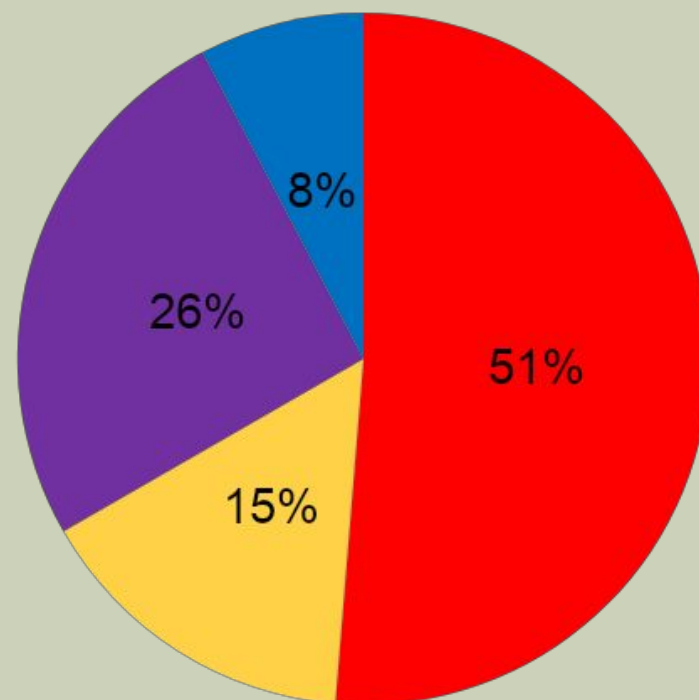
Домаћи задаци су сваки дан из:
српског, математике, географије

Из осталих предмета најчешће су
домаћи два пута недељно.

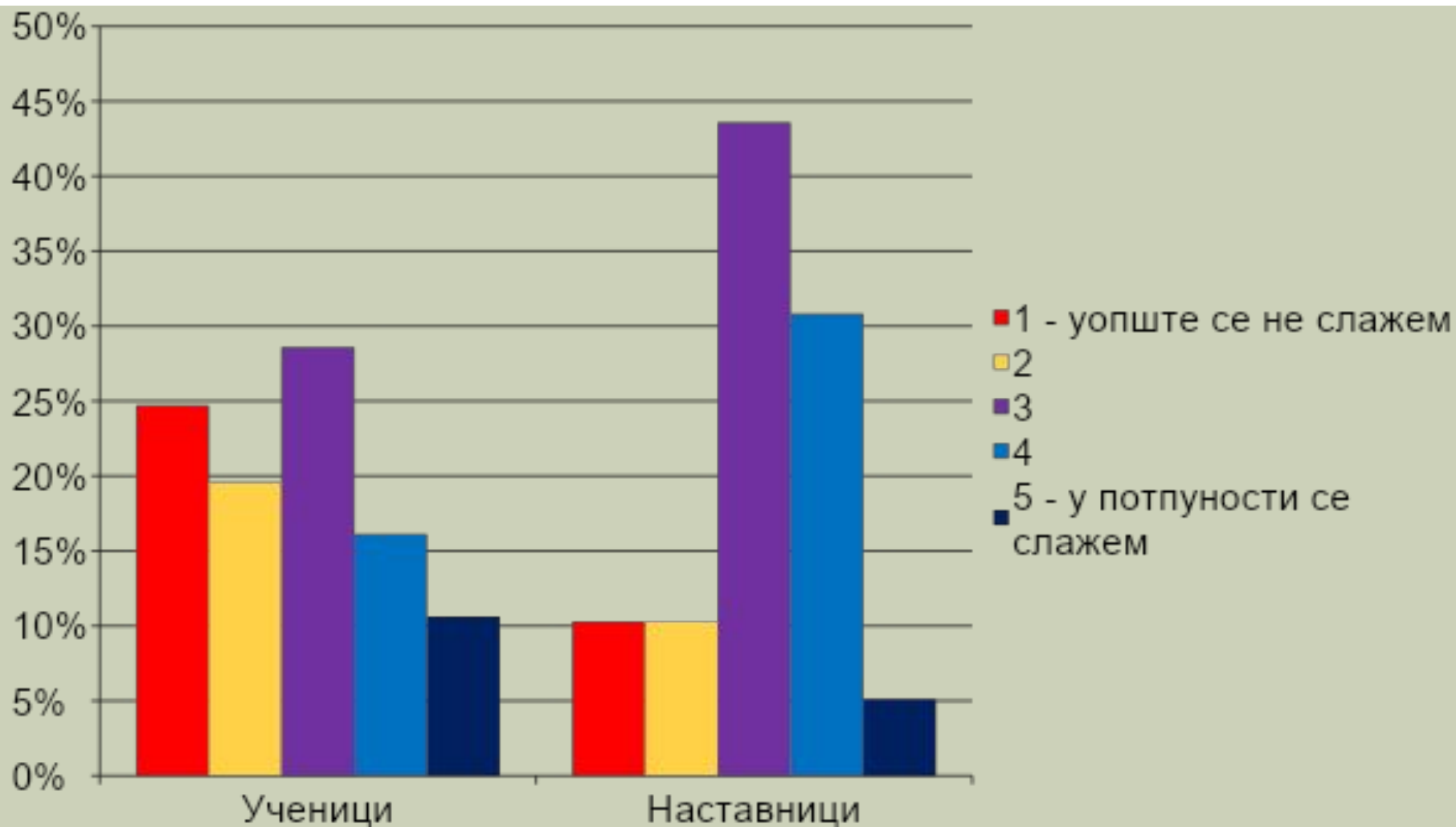
5% ученика тврди да нема домаће
задатке.

Наставници

- сваке недеље
- два пута недељно
- једном у две недеље
- нема обавезних домаћих задатака

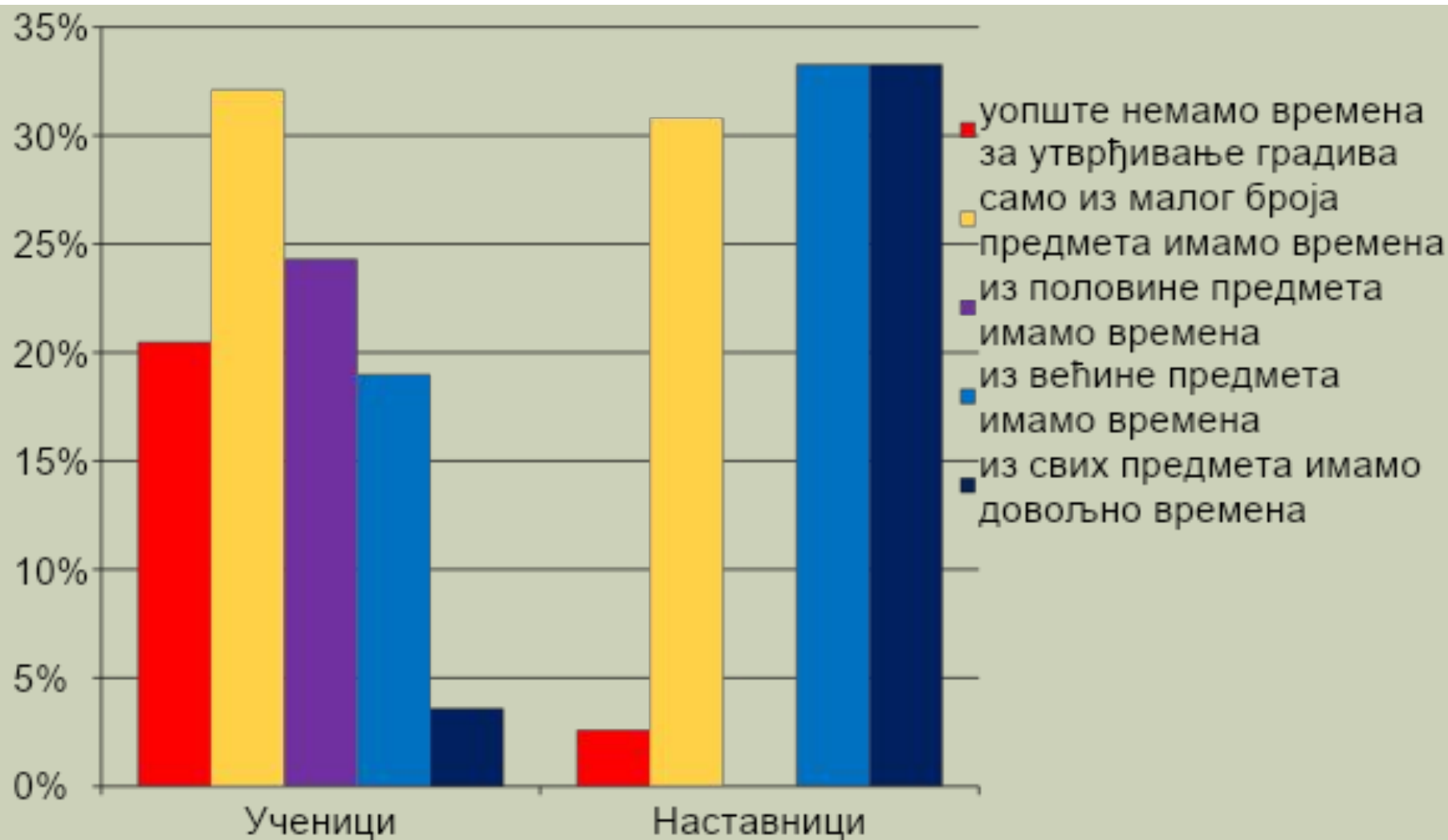
ОВАКАВ ВИД НАСТАВЕ КОД УЧЕНИКА БУДИ САМОСТАЛНОСТ КОД УЧЕНИКА

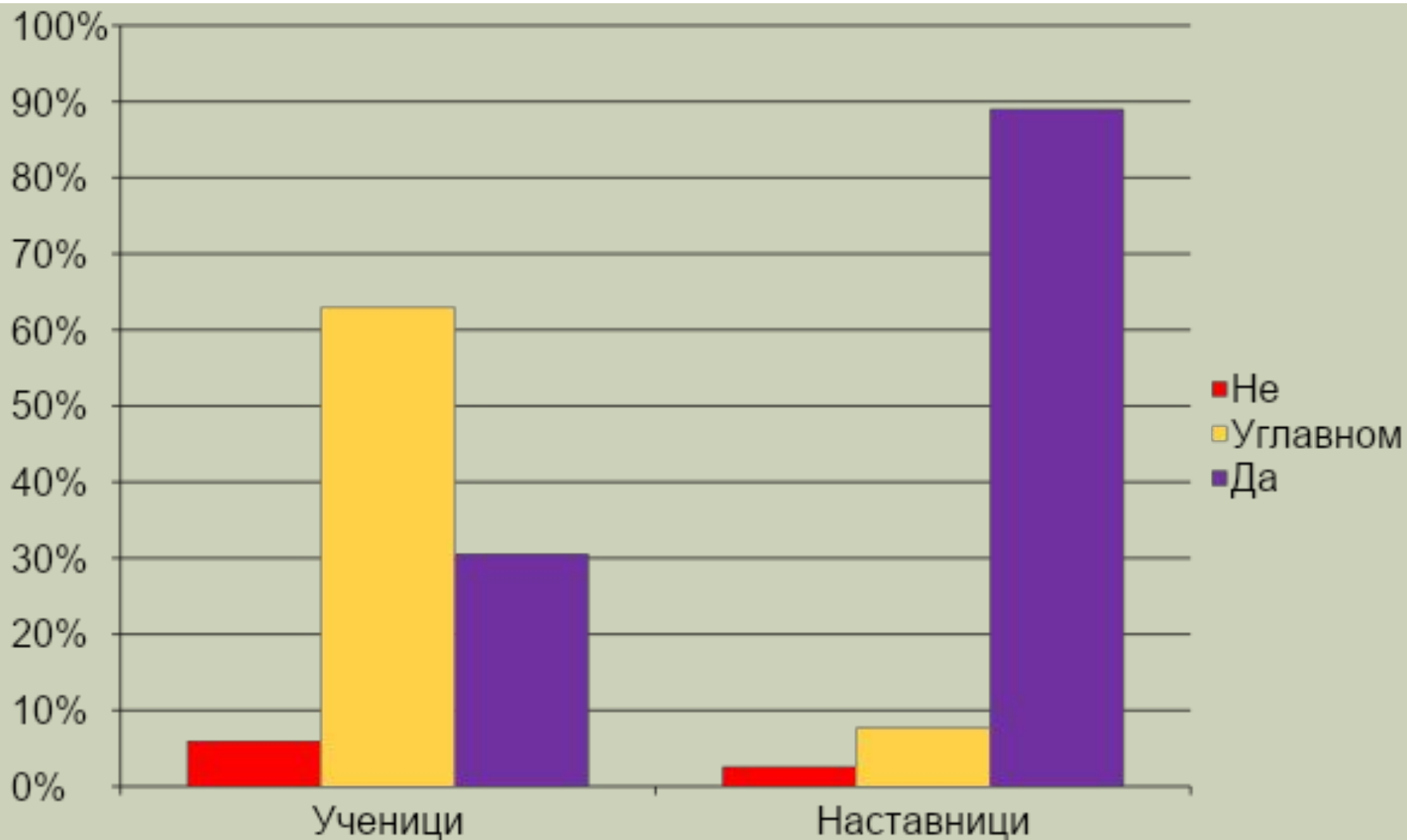
У НЕДЕЉИ КАДА САМ ОНЛАЈН:

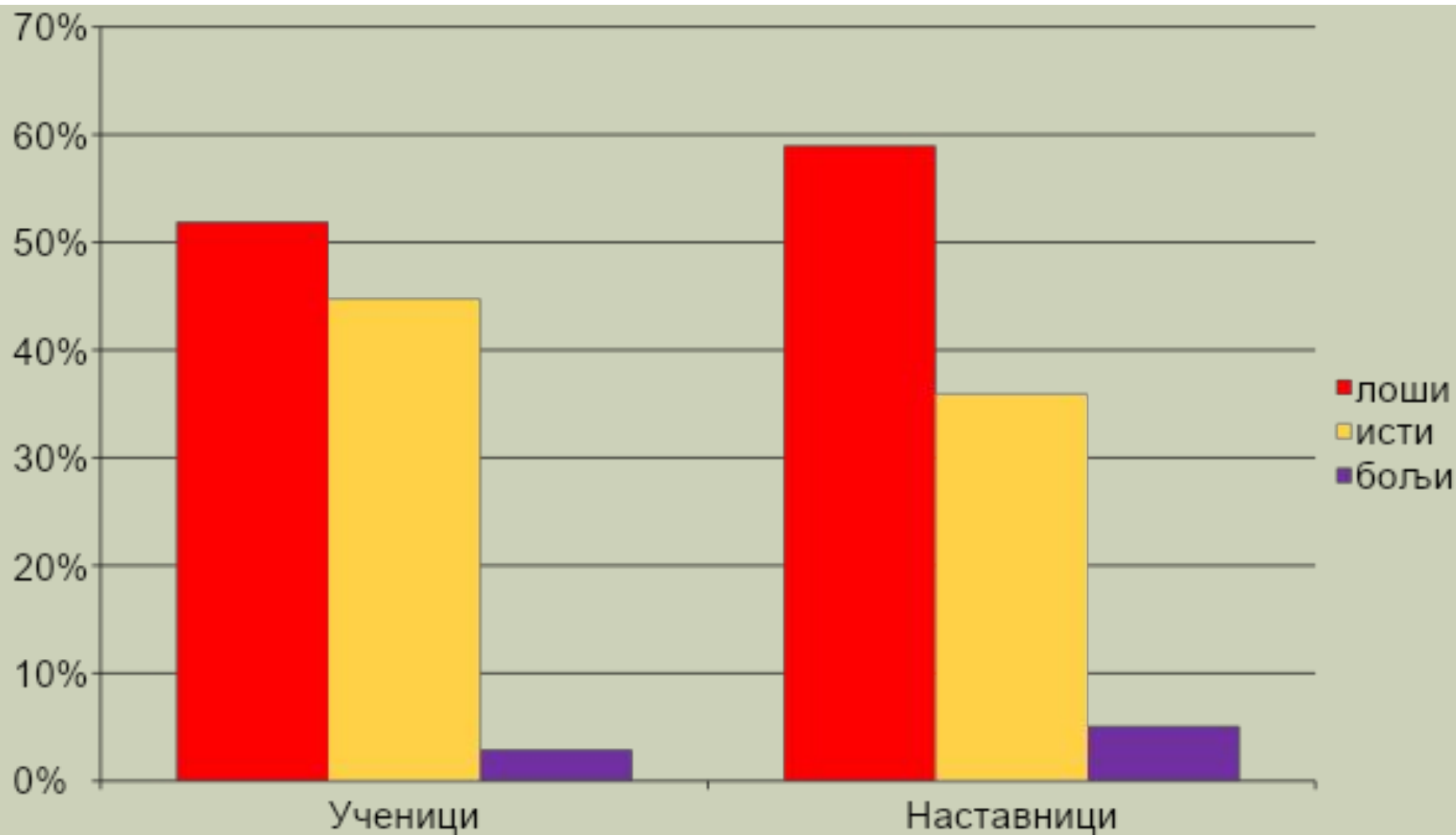
ОВАКВА ОРГАНИЗАЦИЈА НАСТАВЕ ОСТАВЉА ДОВОЉНО ВРЕМЕНА ДА СЕ ГРАДИВО ПРОВЕЖБА:

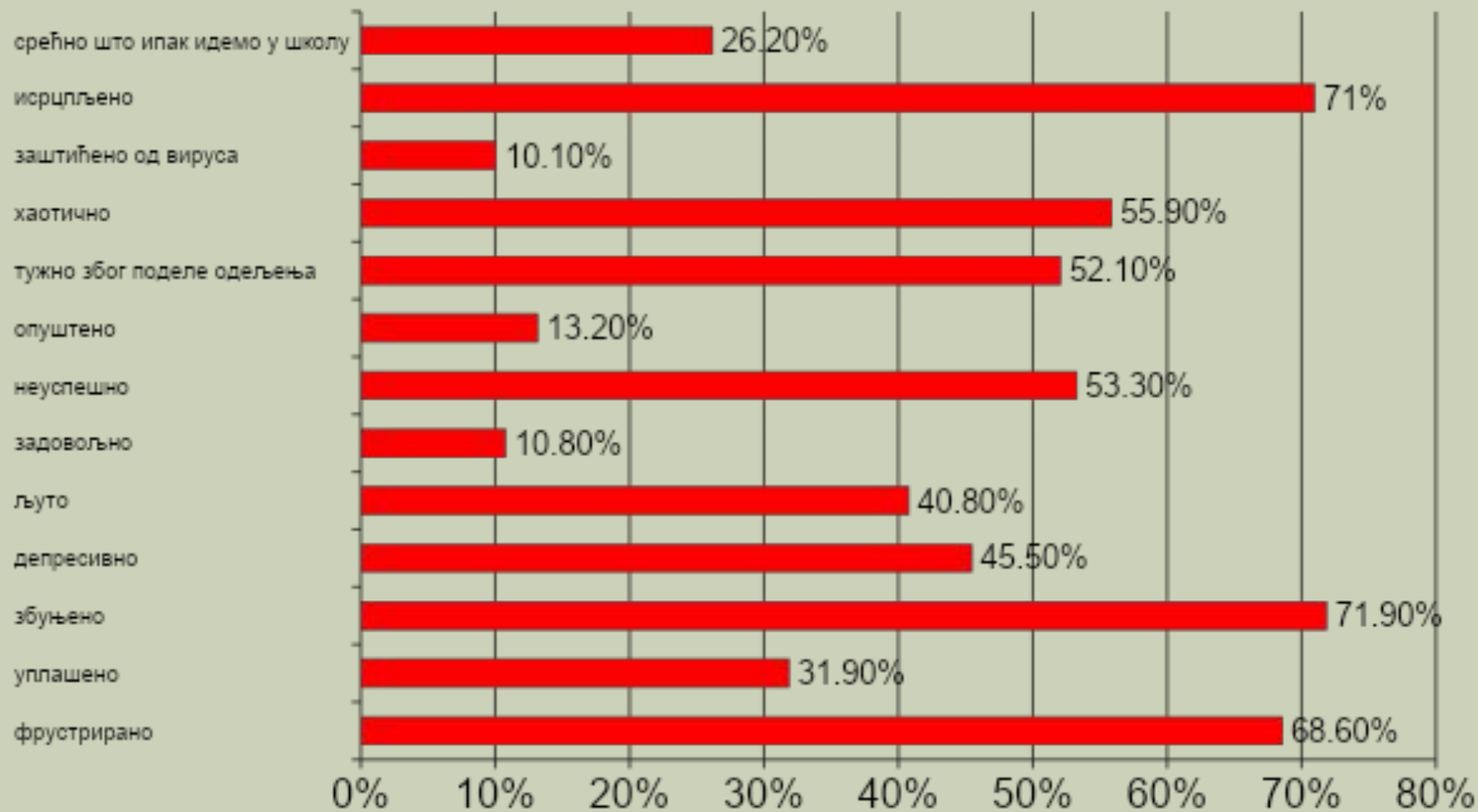
УЧЕНИЦИ СУ ОБАВЕШТЕНИ О РИТМУ И САДРЖАЈУ ПРОВЕРЕ ЗНАЊА

НА КРАЈУ ШКОЛСКЕ ГОДИНЕ ОБИМ И КВАЛИТЕТ ЗНАЊА БИЋЕ:

ОВАКАВ МОДЕЛ НАСТАВЕ ЧИНИ ДА СЕ ОСЕЋАМ: УЧЕНИЦИ

СИТУАЦИЈА

- Далеко од нормалне; време за обраду градива по ученику преполовљено, чак и више од тога, јер час траје пола сата па је и квалитет наставе упитан!
- Речником информатичара: ИНПУТ и АУТПУТ нису уједначени – инпут је крњи и неадекватан, а очекује се комплетан аутпут!
- На ученицима је да велики део градива, које је заступљено у пуном обиму, самостално савладавају. Градиво је и у нормалним условима преобимно, па је ученицима рад више него дупло тежи! За увежбавање градива времена нема!
- Наставници покушавају да помире захтеве везане за градиво и оцене и своје могућности и у томе имају најбољу намеру!
- **Наставницима је веома тешко да се снађу, осећају се збуњено, фрустрирано и анксиозно!**
- **Ученицима је веома тешко да се снађу, осећају се збуњено, фрустрирано и анксиозно!**
- **Степен слагања одговора у обе категорије независно је веома висок, као и међусобно слагање одговора ученика и наставника – осећамо се потпуно исто!**

НАСТАВНИЦИ

Одакле нама, наставницима, право да се у овој ситуацији не снађемо најбоље, а да од ученика очекујемо савршену прилагођеност и високу продуктивност?

- Немамо увид у укупну оптерећеност ученика! Многи наставници су фокусирани само на свој предмет, сарадња међу предметима је лоша; недостаје и извесна колегијалност, нарочито када су у питању термини контролних вежби!
- Немамо довољно инструкција од надлежних како да поступамо, па се ради по инерцији
- Наставници су оптерећени питањима велике матуре (шта из градива изоставити)

УЧЕНИЦИ

- **Морал** се, према теорији Колберга, развија до 20-те године. Адолесцент много тога ради зато што му је наметнуто и чешће реагује нагонски и за импулсом од одраслих. Импулс каже: *Када ти је претешко – склони се; Од онога што те угрожава – бежи!* **Избегавање обавеза је нормална одбрамбена реакција у ситуацији која је стресна и која надилази капацитете надвладавања стреса.** Што је за њих, у овој ситуацији, више обавеза – избегавање ће бити јаче.
- Има недеља са по 10-ак контролних вежби, писмених, пропитивања, а на дневном нивоу по 4-5!
- Они који манипулишу – чиниће то и даље (Да ли је ико помислио да неће бити таквих?) Они се највише и чују и по њима се суди о целој популацији ученика; њихово ментално здравље ће бити очувано (што се не би могло рећи за њихово знање). Они вредни, радни, одговорни ће у тишини, по сваку цену тежити да постигну задато. Њихово ментално здравље је на удару, а то пролази неприметно! У нашој школи већ имамо ученике који ову ситуацију нису издржали и, због психосоматских реакција, прешли на онлајн наставу (осврт на истраживање из марта-априла: таквих реакција има код 6% ученика)
- **Одјек из Финске: Много је мало**

ШТА УРАДИТИ?

- Имамо право да одступимо за 1/3 од предвиђеног градива и у нормалним околностима – сада је прилика да то искористимо!
- Направити селекцију – прећи све теме у мањем обиму, а на појединим темама ићи до предвиђене дубине и обима обраде.
- Сви ученици треба да добијају на време потпуна обавештења о томе шта се обрађује.
- Не рачунајте да ће група „уживо“ преносити ни градиво ни обавештења групи „онлајн“ – нити хоће, нити умеју, нити треба то да раде! То је ваш посао!
- Смањити „ударе“ са контролним вежбама; у већој мери примењивати формативно оцењивање.
- Размислити о додатним часовима увежбавања градива, према потреби.
- Размислити о умрежавању предмета у мање пројекте (једна активност и појава из угла више предмета – тамо где је то могуће)
- Предлог за директора: посаветовати се са надлежним службама о начину превазилажења уочених потешкоћа (тражити одговор државе; разраду стратегије за ланчано исправљање и надокнаду штете).

МАЛИ, АЛИ ВАЖАН ПСИХОЛОШКИ ЗАКЉУЧАК...

- У овој ситуацији, у сучељавању здравља и образовања, здравље има предност и то је сасвим оправдано!
- Уколико, по сваку цену, инсистирамо на образовању, ризикујемо да у питање доведемо ментално здравље и ученика и нас, наставника. То би било недопустиво!

ИЗ ПЕДАГОШКОГ УГЛА.....

Сада је најважније уклонити препреке које стоје на путу подизања квалитета наставе!

На који начин?

1. На стручним и одељењским већима испитати које су тачке спотицања у остваривању квалитетне наставе (пр. владање дигиталним технологијама, препреке у снимању материјала...). Важно је истражити где је простор за подршку и помоћ наставницима у процесу.
2. На нивоу стручних већа одредити интерне критеријуме квалитета онлајн наставе и постићи договор у погледу области на које ће се ставити акценат и оних које ће се обрађивати у редукованој форми. Важно је да резултати састанака буду транспарентни свим учесницима у образовном процесу!
3. Одредити критеријуме за вредновање постављених наставних материјала.

4. Потребно је креирати јединствену платформу са које ће се системски пратити рад у онлајн настави;

5. Неопходно је именовати особу која ће бити задужена за пружање дигиталне подршке наставницима;

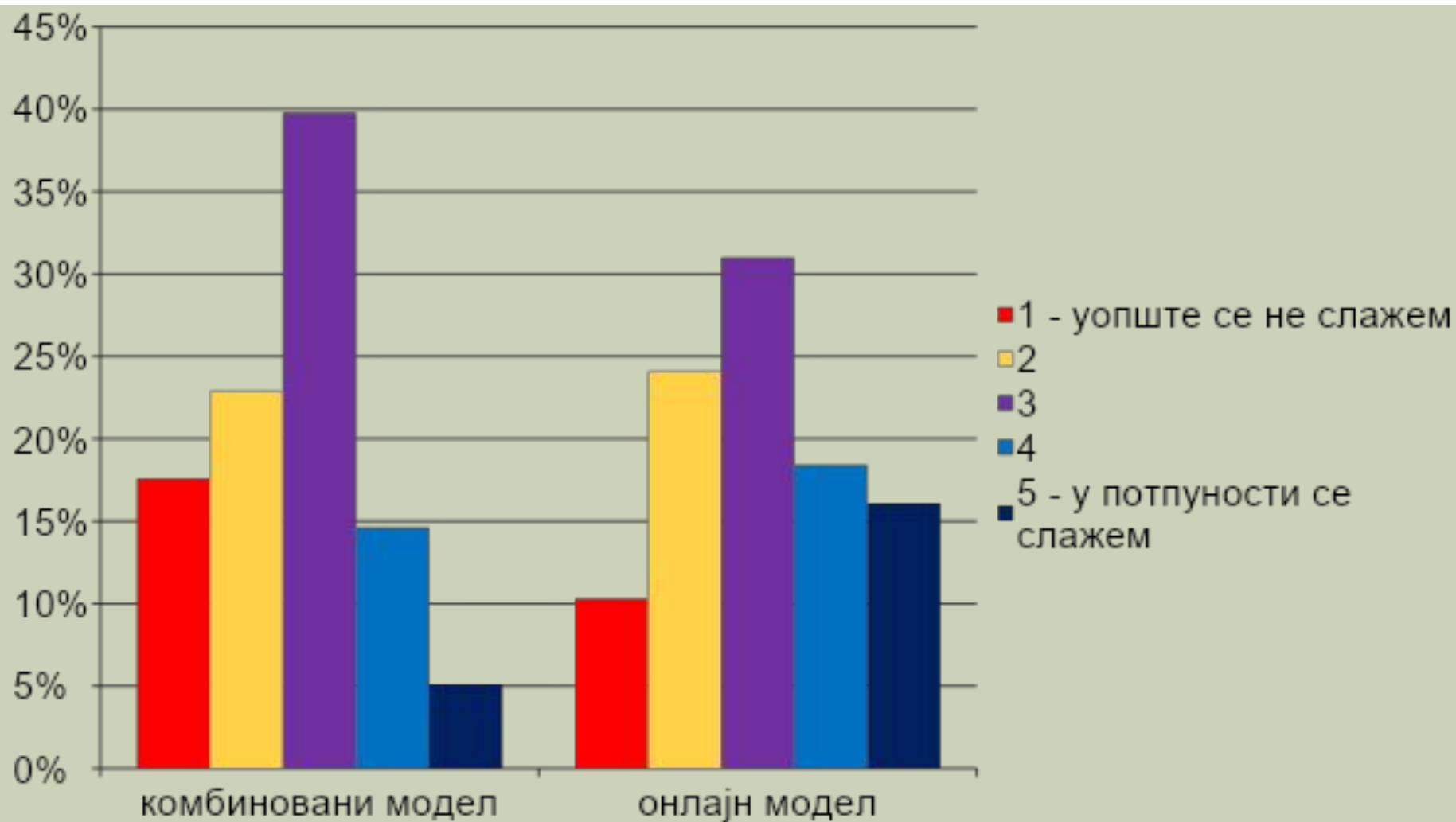
6. Потребно је направити конкретан и јасан план контролних и писмених задатака, објављен јавно.

Основа је подршка , поверење, партиципативност свих, конкретност и јасност у операционализацији договора, подели улога и задужења.

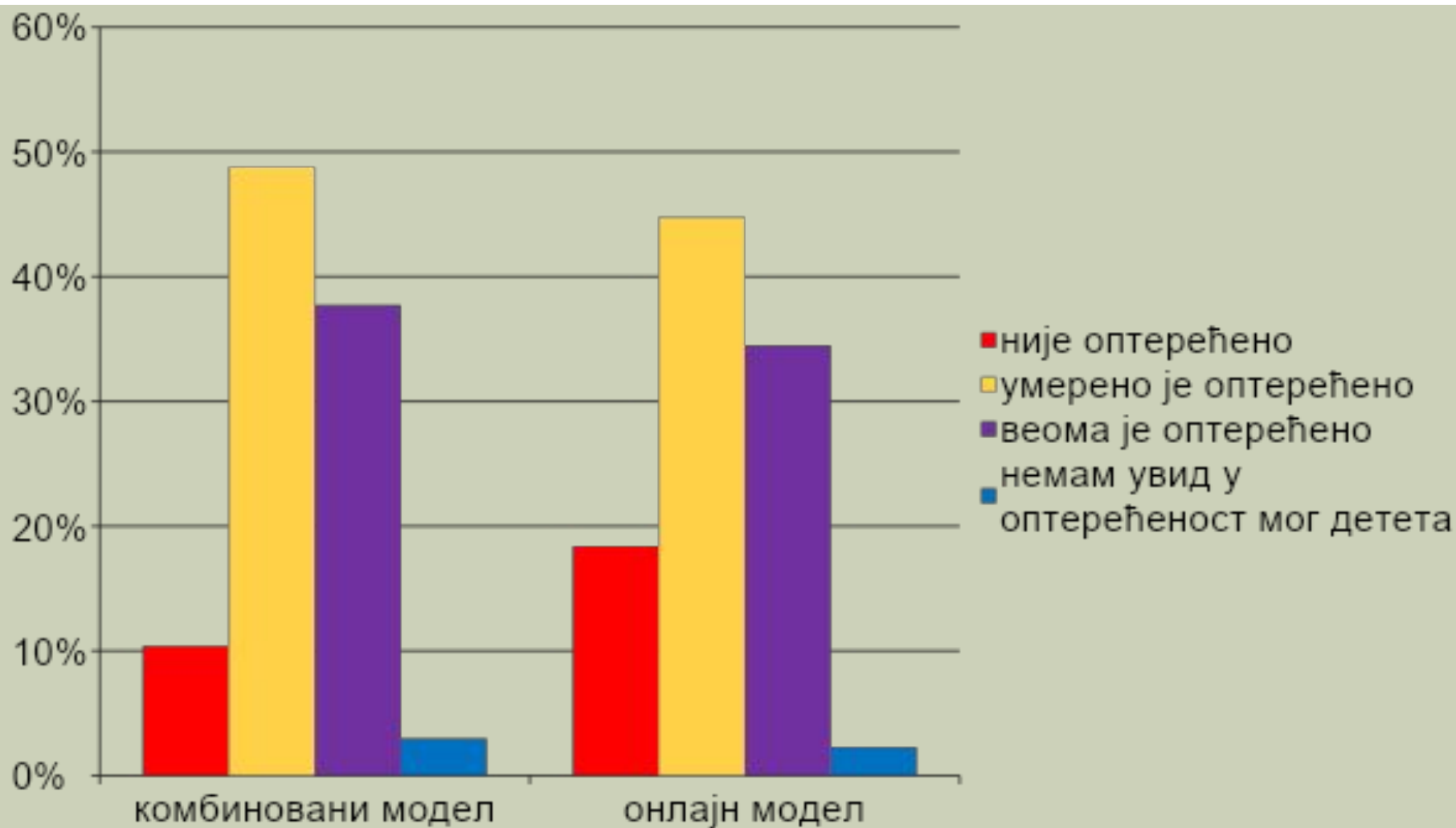
РЕЗУЛТАТИ ИСТРАЖИВАЊА О КВАЛИТЕТУ КОМБИНОВАНОГ И ОНЛАЈН МОДЕЛА НАСТАВЕ: ПЕРСПЕКТИВА РОДИТЕЉА

- Конструисане су две анкете – о квалитету комбинованог и о квалитету онлајн модела наставе, сада са циљем утврђивања ставова родитеља;
- Анкете се састоје од 11 питања која су у великој мери подударна, у циљу упоредне анализе;
- Истраживање је обухватило узорак од 569 родитеља: 479 родитеља ученика који похађају наставу према комбинованом и 90 родитеља ученика који похађају наставу према онлајн моделу;

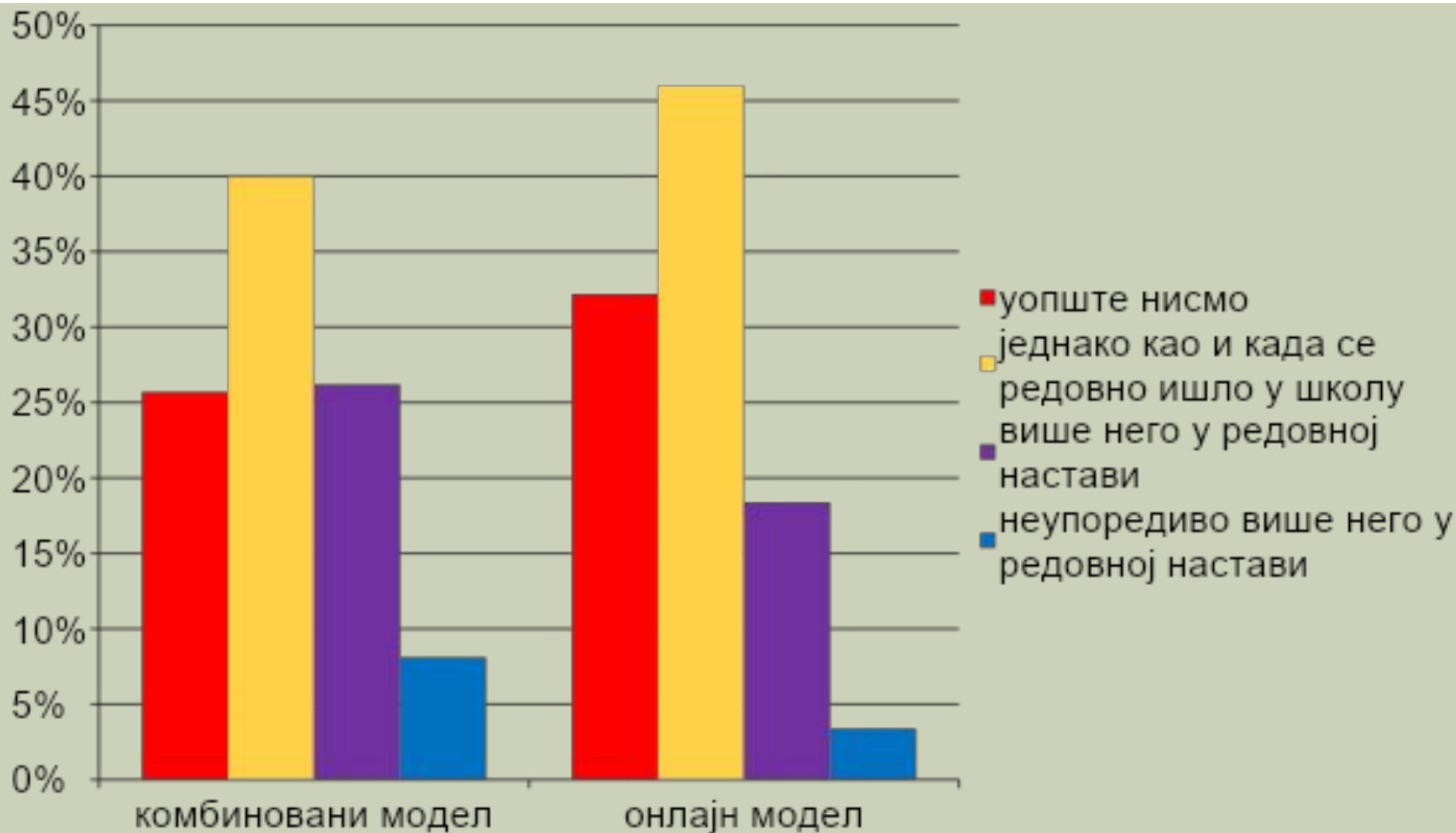
ИМАМ УТИСАК ДА ЈЕ ОВАКО ОРГАНИЗОВАНА НАСТАВА ЗАДОВОЉАВАЈУЋЕГ КВАЛИТЕТА:

КОЛИКО ЈЕ ВАШЕ ДЕТЕ ОПТЕРЕЂЕНО АКТИВНОСТИМА ВЕЗАНИМ ЗА ШКОЛУ:

КОЛИКО СТЕ АНГАЖОВАНИ У ПОМАГАЊУ ДЕТЕТУ ДА САВЛАДА ШКОЛСКО ГРАДИВО:

ШТА ВИДИТЕ КАО ДОБРЕ СТРАНЕ ОВАКО ОРГАНИЗОВАНЕ НАСТАВЕ:

Комбинована настава

- заштита од вируса;
- више времена за учења и организовање слободних активности у онлајн недељи;
- развој самосталности;
- наставници могу више да се посвете појединачном ученику у школи;
- Ништа (1/3 одговора);
- Није у потпуности изгубљен контакт ученик – наставник;
- социјализација;

Онлајн настава

- заштита од вируса;
- више времена за учења и организовање слободних активности у онлајн недељи;
- развој самосталности;
- лакше је и једноставније пратити градиво само онлајн;
- избегавање аутобуског превоза;
- побољшање дигиталних компетенција ученика;

ШТА ВИДИТЕ КАО ЛОШЕ СТРАНЕ ОВАКО ОРГАНИЗОВАНЕ НАСТАВЕ:

Комбинована настава

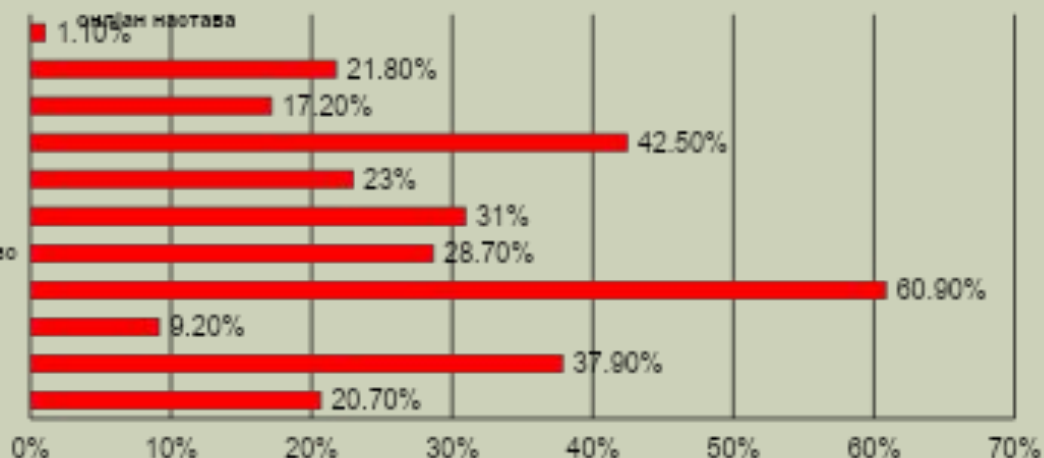
- **недовољна комуникација са наставницима - слаба размена информација;**
- **нижи квалитет стеченог знања: градиво се мање предаје и објашњава ;**
- **нижи квалитет онлајн наставе – деца су углавном ускраћена за предавања у тој недељи;**
- **оптерећеност проверама знања када се ученици врате у школу и преобимно градиво;**
- **некоординисан рад наставника када је у питању заказивање провера знања;**

Онлајн настава

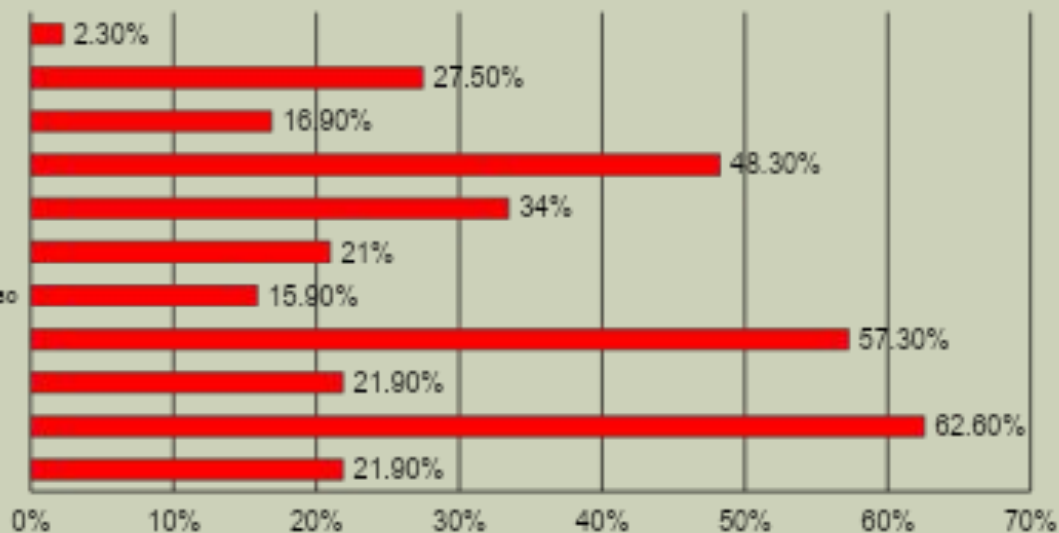
- **недовољна комуникација са наставницима - слаба размена информација;**
- **нижи квалитет знања: ученици имају “рупе у знању”;**
- **нижи квалитет онлајн наставе – деца не добијају довољно материјала да успешно савладају градиво;**
- **неке информације које добију ученици на настави не преносе се ученицима који прате наставу онлајн;**
- **наставници не посвећују довољно пажње ученицима који прате наставу онлајн;**
- **мотивација за учење је ниска – ништа не може да замени наставу уживо.**

ОЗНАЧИТЕ СВАКУ ТВРДЊУ СА КОЈОМ СЕ СЛАЖЕТЕ:

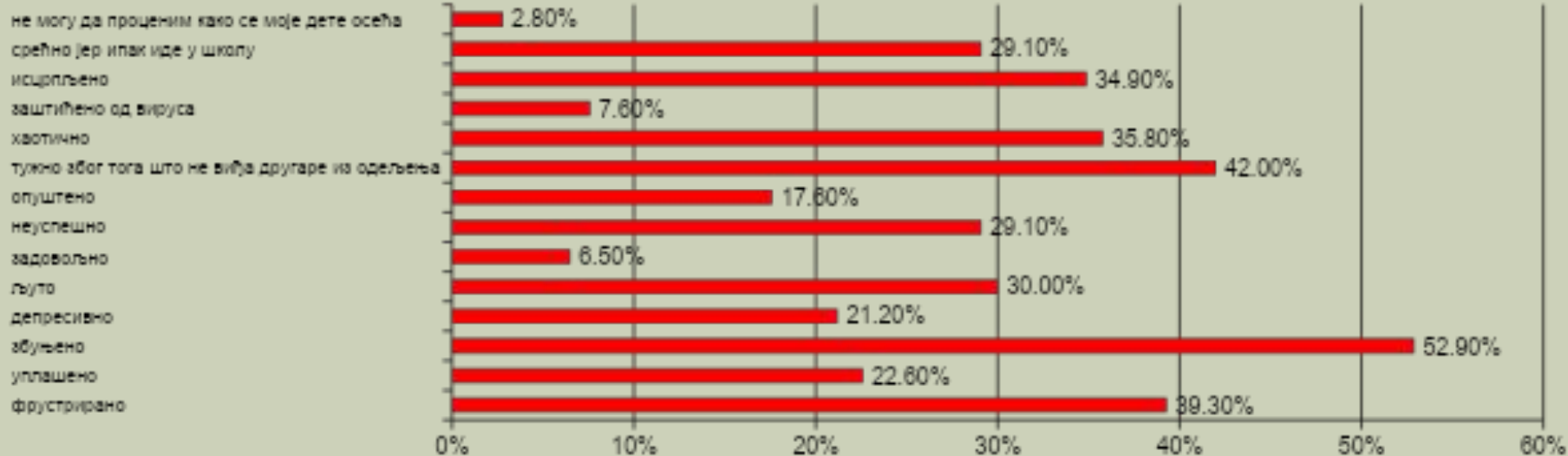
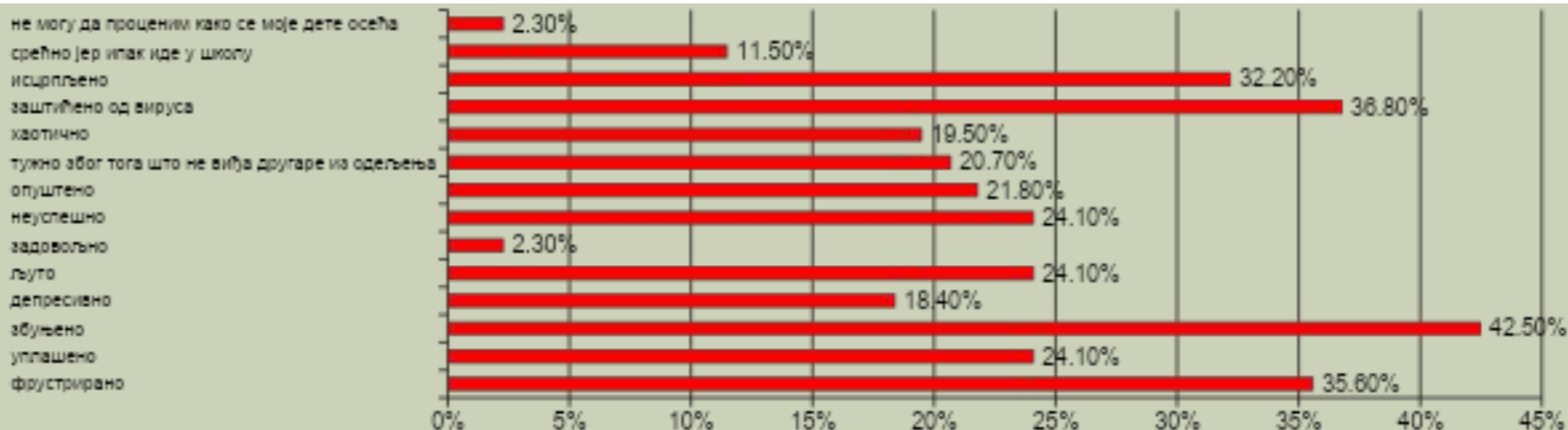
- немам увид у то како се осећа моје дете
- моје дете прича да му(ој) је тешко, али се понаша као да није
- моје дете има психосоматске реакције због целе ситуације са вирусом
- моје дете се жали да је преоптерећено градивом
- морам додатно да радим са дететом да би постигло све
- моје дете добија довољно упутстава за учење од наставника
- наставни материјали које моје дете добија су довољни да савлада градиво
- моје дете је забринуто због оцена
- моје дете не учи уопште
- број контролних вежби по дану је велики
- моје дете учи по цео дан

- немам увид у то како се осећа моје дете
- моје дете прича да му(ој) је тешко, али се понаша као да није
- моје дете има психосоматске реакције због целе ситуације са вирусом
- моје дете се жали да је преоптерећено градивом
- морам додатно да радим са дететом да би постигло све
- моје дете добија довољно упутстава за учење од наставника
- наставни материјали које моје дете добија су довољни да савлада градиво
- моје дете је забринуто због оцена
- моје дете не учи уопште
- број контролних вежби по дану је велики
- моје дете учи по цео дан

ПРИМЕЋУЈЕМ ДА СЕ МОЈЕ ДЕТЕ ЗБОГ ШКОЛЕ ОСЕЋА:

МИ, КАО РОДИТЕЉИ, СЕ ЗБОГ ШКОЛЕ НАШЕГ ДЕТЕТА ОСЕЋАМО:

исрцљено

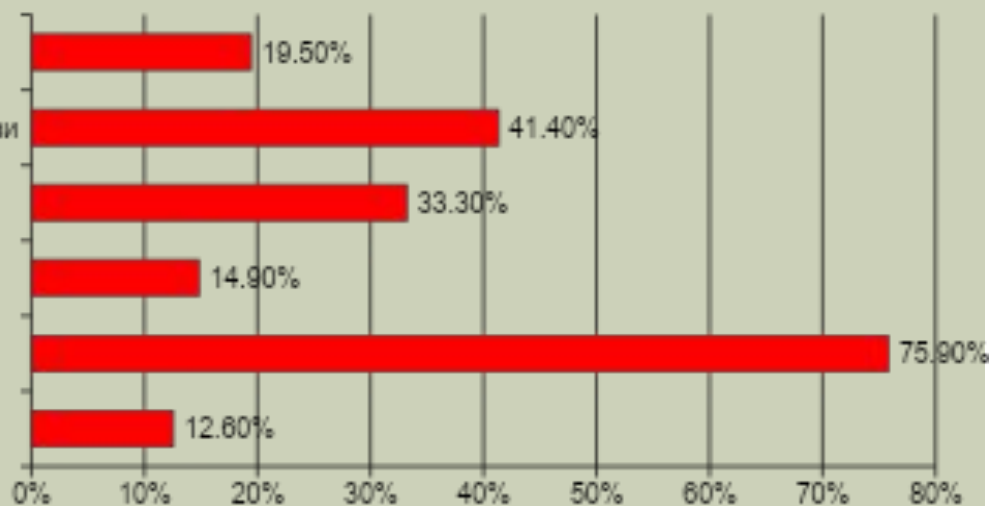
задовољно, јер је моје дете заштићеније од вируса у оваквој настави

оптерећено

љуто

забринито

фрустрирано

исрцљено

задовољно јер се ипак иде у школу

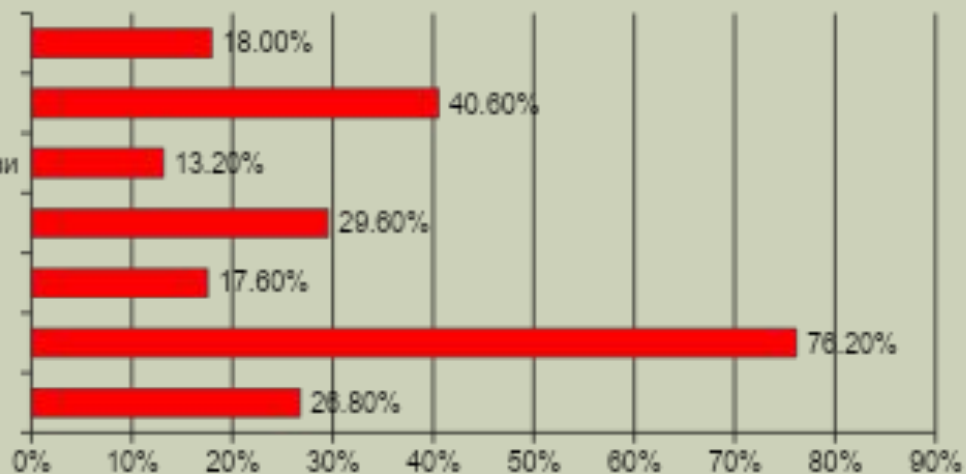
задовољно, јер је моје дете заштићеније од вируса у оваквој настави

оптерећено

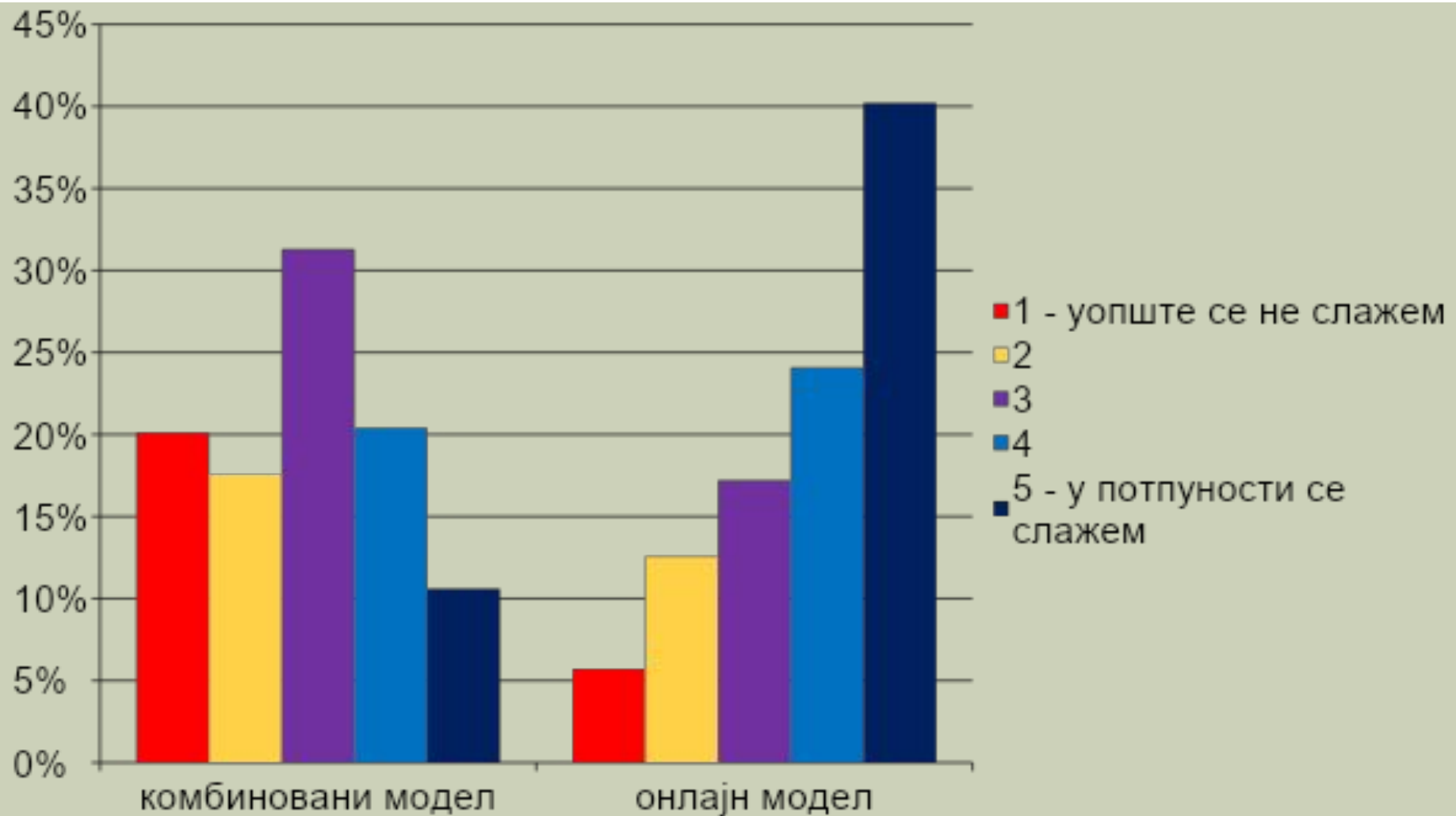
љуто

забринито

фрустрирано

ОВАКВА НАСТАВА ЈЕ ДОБРО РЕШЕЊЕ У ЗАШТИТИ ОД ВИРУСА:

ПРЕДЛОЗИ ЗА ПОБОЉШАЊЕ КВАЛИТЕТА НАСТАВЕ У ОВАКВИМ ОКОЛНОСТИМА СУ:

Комбинована настава

- унапредити онлајн наставу кроз: **организовање предавања у онлајн недељи путем апликације ZOOM или платформе TEAMS;** редовно слање материјала и организовање онлајн консултација;
- **смањити оптерећеност ученика** кроз: сажимање градива, прилагођавање провера знања трајању часа и равномерну расподелу термина провера знања;
- теже и захтевније градиво требало би предавати у школи за обе групе ученика;
- **наставници треба да дају детаљна упутства о садржајима провере знања.**

Онлајн настава

- **организовати наставу путем апликације ZOOM или платформе TEAMS;**
- **давати јасна обавештења ученицима о садржајима провере знања;**
- **смањити оптерећеност ученика кроз:** сажимање градива и смањивање броја провера знања;
- организовати провере знања онлајн;
- Посветити више пажње ученицима који слушају наставу онлајн – организовати допунску наставу онлајн;

ЗАДАВОЉАН/А САМ НАЧИНОМ НА КОЈИ УПРАВА ШКОЛЕ (ДИРЕКТОР, ЗАМЕНИК ДИРЕКТОРА И СТРУЧНИ САРАДНИЦИ) ОРГАНИЗУЈУ НАСТАВНИ ПРОЦЕС И БРИНУ О УЧЕНИЦИМА;

